

† ПЕТА НЕДЕЛЯ СЛЕД ПАСХА – НА САМАРИЯНКАТА

В онова време Исус дохожда в самарийския град, наричан Сихар, близо до землището, което Иаков бе дал на сина си Иосифа. Там беше Иакововият извор. Уморен прочее от път, Исус седеше си тъй при извора. Часът беше около шестия. Дохожда една жена от Самария да си начерпи вода. Исус ѝ казва: дай Ми да пия. Защото учениците Му бяха отишли в града да купят храна. Жената самарянка Му казва: как Ти, видеики иудеин, искаш да пиеш от мене, която съм жена самарянка? (Защото иудеите нямат сношение със самаряните.) Исус ѝ отговори и рече: да би знаела дара Божий, и кой е Оня, Който ти казва: дай Ми да пия, ти сама би изпросила от Него, и Той би ти дал вода жива. Жената Му казва: господине, ни почерпало имаш, па и кладенецът е дълбок: отде тогава имаш живата вода? Нима Ти си по-голям от отца ни Иакова, който ни даде тоя кладенец, и сам той от него е пил, и синовете му, и добитъкът му? Исус ѝ отговори и рече: всякой, който пие от тая вода, пак ще ожаднее; а който пие от водата, която Аз ще му дам, той вовеки няма да ожаднее; но водата, която му дам, ще стане в него извор с вода, която тече в живот вечен. Казва Му жената: господине, дай ми тая вода, за да не ожаднявам и да не дохождам тук да вадя. Исус ѝ казва: иди повикай мъжа си и дойди тука. Отговори жената и рече: нямам мъж. Исус ѝ казва: добре каза, че мъж нямаш; защото петима мъжа си имала, и тоя, когото сега имаш, не ти е мъж; това право си каза. Казва Му жената: господине, виждам, че Ти си пророк. Нашите бащи се покланяха в тая планина, а вие казвате, че в Иерусалим е мястото, дето трябва да се покланяме. Исус ѝ казва: жено, повярвай Ми, че настъпва час, когато нито в тая планина, нито в Иерусалим ще се покланят на Отца. Вие се кланяте на това, което не знаете, а ние се кланяме на това, което знаем, защото спасението е от иудеите. Но иде час, и дошъл е вече, когато истинските поклонници ще се покланят на Отца с дух и с истина, защото Отец иска такива да въздат, които Му се покланят. Бог е дух: и тия, които Му се покланят, трябва да се покланят с дух и с истина. Казва Му жената: знаая, че ще дойде Месия, наричан Христос; когато Той дойде, всичко ще ни възвести. Исус ѝ казва: Аз съм, Който говоря с тебе. В това време дойдоха учениците Му и се почудиха, задего Той се разговаря с жена; ала ни един не рече: какво искаш, или

какво приказваш с нея? Тогава жената остави стомната си и отиде в града и казва на човеците: дойдете и вижте един човек, който ми каза всичко, що съм направила: да не би Той да е Христос? Тогава те излязоха из града и идеха към Него. Между това учениците Го молеха, казвайки: Рави, яж! Но Той им рече: Аз имам храна да ям, която вие не знаете. Поради това учениците думаша помежду си: да не би някой да Му е донесъл да яде? Исус им казва: Моята храна е да изпълнявам волята на Оногова, Който Ме е пратил, и да извърша Неговото дело. Не вие ли казвате, че още четири месеца, и жетва ще дойде? Аз пък ви казвам: подигнете си очите и погледнете нивите, че са побелели и узрели за жетва. Вече и жетварят получава награда и събира плод за вечен живот, за да се радват заедно и сеячът и жетварят. Защото в тоя случай права си е думата: един сее, а друг жъне. Аз ви проведох да жънете онова, за което вие не сте се трудили; други се трудиха, а вие влязохте в техния труд. И много самаряни от оня град повярваха в Него по думите на жената, която свидетелствуваше: каза ми всичко, що съм сторила. Затова, когато самаряните дойдоха при Него, молиха Го да престоя при тях; и Той престоя там два дена. И още по-много народ повярва поради словото Му. А на жената думаша: ние вярваме не вече поради твоето казване; защото сами чухме и знаем, че Този наистина е Спасителят на света, Христос. (Иван 4:5–42)

• ОТЕЧЕСКО НАСЛЕДСТВО •

В НЕДЕЛЯТА НА САМАРИЯНКАТА

В името на Отца и Сина и Светия Дух.

Когато самарянката бързешком се върнала в своето градче и започнала да вика съседите да отидат и да видят Христа, та казвала: Елате да видите! Ето човек, който ми каза всичко, което съм направила!.. И народът

се събрал и слушал онова, което Христос имал да им каже.

И ние понякога мислим: колко просто е било тогава! Колко леко тази жена могла да повярва, и колко просто било за нея от току-що преживения потресаваш опит да

се обърне към другите и да им каже: „Елате да чуем човека, който говори, както никой друг никога не е говорил, човека, който без нито една моя дума погледна и прозря дълбините на моето сърце, мракът на моя живот, видя и разбра всичко!“

Но нима това не се случва и с всеки от нас? Христос не й казал нищо особено забележително, Той само й казал, коя е тя, какъв е нейния живот, каква я вижда Бог. Но това Той може да ни го каже всеки ден от нашия живот, и не в каквото и да е мистическо преживяване, както се е случвало с някои светии, но по най-обикновен начин. Ако се обърнем към Евангелието и го четем всеки ден, или го прочетем от време на време с такава откритост, която не винаги ни е достъпна, ние можем да си помислим, че Христос държи пред очите ни огледало, в което ние виждаме себе си, каквито сме: или радвайки се за това, което виждаме, или пък обратно, потресени, доколко се отличаваме от онова, което изглеждаме, или от нашите собствени илюзии за себе си. Христос казал на тази жена: Повикай мъжа си! — и тя отвърнала: Аз нямам мъж. И Христос тогава й отговорил: Правилно каза: имала си петима мъже, а оня, който е сега е твой мъж, не ти е повече мъж, отколкото останалите...

Някои духовни писатели коментират али този откъс, че Христос като че й казал: Да, ти си била в брак с всичко, които твоите пет чувства са могли да ти дадат, и си видяла, че пълнота, удовлетворение не можеш да намериш нито в едно от тях; а сега ти имаш само себе си: твоето тяло, твоят ум, и те не повече, отколкото твоите пет чувства, могат да те наситят, да ти дадат онази пълнота, без която не можеш да живееш...

Не това ли ни казва Христос, когато четем Евангелието, когато Той ни поставя пред лицето на онова, което бихме могли да бъдем, когато Той ни зове към величието, към

което сме призвани? Онова величие, което Павел описва, призовавайки ни да достигнем пълнотата на мярата на Христовата възраст: да бъдем човечни, като Него, подобно на това, както Той е истински човек, достигнал всецяла пълнота, окончателна, пълна приобщеност, общност с Бога.

Ето, нека се научим от тази жена, че и ние — всички ние — сме се обръщали на всички страни, където да получим храната на този свят и да се наситим, и всички ние сме открили, че да ни насити не може нищо, защото човекът е твърде дълбок за материалността, твърде дълбок и твърде просторен за психологичността, — само Бог може да напълни този простор и тази дълбина. И ако само можехме да разберем това, ние бихме се оказали точно в положението на тази жена. Ние не трябва да срещаме Христа при кладенеца; кладенецът — е Евангелието, мястото, от което може да изблигне водата на живота, но това не е материален кладенец. Този кладенец е символ, водата, която трябва да пием е друга вода.

Нека започнем да подражаваме на тази жена. Нека да дойдем на себе си, да разберем, че всичко, с което сме били впрегнати, като в брак, не е станало наше напълване, и да си поставим въпроса: „Кой съм аз в онова измерение, в което ме вижда Бог?“ И тогава ще можем да отидем при другите и да кажем: Аз срещнах човек, който постави огледало пред очите ми, и аз се видях такъв, какъвто съм. Той ми каза всичко за мен, — ела, виж! Ела, чуй!.. И хората ще дойдат, те ще се заслушат, и ще се обърнат и ще кажат: сега вече не по твоето свидетелство вярвам, — ние видяхме сами, ние чухме сами, и сега сами знаем, и сами вярваме. Амин.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ! — ВОИСТИНУ ВОСКРЕСЕ!

Автор: **митрополит Антоний Сурожски, 17 април 1977 г.**

Превод: **Радостина Ангелова**

• ЖИТИЕ •

ЖИТИЕ НА СВ. СВЕЩЕНОМЪЧЕНИК ЕРАЗЪМ ОХРИДСКИ

2 ЮНИ

Св. Еразъм бил родом от Антиохия и живял във време на царете Диоклетиан и Максимиан. Той се подвизавал на Ливанската планина и бил надарен от Бога с голям дар на чудотворство.

Като епископ той тръгнал да проповядва Евангелието. Св. Еразъм дошъл и в град Охрид, който влизал тогава в римската провинция Илирик. Царят извел Еразма пред медния идол на Зевс и му заповядал да принесе жертва и да се поклони на идола. Св. Еразъм отказал решително, затова царят заповядал да го подложат на тежки мъки, а след това го хвърлил в тъмница. Но се явил ангел Божий — както някога на св. Петър — и го извел от тъмни-

цата.

После св. Еразъм посетил с проповед Кампания, след което се върнал в град Хармелий и тук се поселил в една пещера, където се отдал на аскетически съзерцателен живот до самата си смърт. Той починал в началото на IV век.

Пещерата с църквицата на св. Еразъм и до днес съществува недалеч от Охрид, където се проповядва великата сила на Божия угодник.

© *Жития на светиите. Синадално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев)*

• ПРАВОСЛАВНА МИСЪЛ •

ЗА ПРЕДМЕТА НА НАШИТЕ БЕСЕДИ

Пренасям се духом в жилището на праведната Елисавета, във времето, когато Пресвета Мария я посетила. Какви уроци по скромност, смирение, благодушие мога да извлека от тяхната беседа!

Елисавета признала Мария за Божия Майка, тя Я облажава с похвали и благословения, превъзнася величието й.

Мария, без да се заслепява от похвалите на Нейното достойнство, възнася като жертва към Господа това славословие и прославя Него Единствения.

Тя знае какво велико нещо е направил Господ за Нея, но отнася славата за това към Него, и макар да счита Себе Си за Божия Майка, но не забравя и това, че Тя е рабиня Господня.

О, чистосърдечно смирение, необлечено с лъжливо смирение, под маската на което често се крие гордост!

Мария и Елисавета беседват за Бога, за величието и милосърдието Му. Изпълнени с Неговата любов, те откриват цялата приятност на беседата в съзерцаване на чудесата на Неговата премъдрост, могъщество и благодат.

Ако даровете на Господа са единственият предмет на нашата радост, то Бог е единственият предмет на нашите благодарности и похвали.

От препълнено сърце говорят устата (Мат. 12:34).

Приемете за себе си като правило на съвестта да не говорите лошо за никого.

Не одобрявайте изрази, които светът нарича остроумни, но които често са език на завистта и клеветата.

Старайте се по-добре да заслужите славата да ви считат за човек, пред когото да не смеят да нападат вярата и благочестието.

Бъдете справедливи в разговорите си, скромни и внимателни в изразите, благосклонни в общуването с всички. Позволявайте си понякога и невинно веселие — добродетелта не забранява това. Колкото повече сте подложени на опасността да грешите с езика си, толкова повече се старайте да бъдете внимателни.

Ако обичате да беседвате насаме с Господа в дома си, тогава и сред хората за вас ще има малко опасности.

Преди да отидете сред хората, молете се на Господа: постави, Господи, стража на устата ми, а по време на беседа помнете, че Бог е навсякъде, че Той чува разговорите ви. Вътрешно, от време на време, въздигайте към Него сър-

цата си.

По такъв начин ще придобиете скромност и благоразумна внимателност в думите, толкова възхвалявани от учителите на благочестие.

Автор: **Филарет, митрополит Московски**

• НАРЪЧНИК ПО ПРАВОСЛАВИЕ •

СЪТВОРЕНИЕТО И ПАДЕНИЕТО НА ЧОВЕКА

АТОНСКИ БЕСЕДИ

(продължение от бр. 243-244)

разумни движения.

7 Свойства и сили на човешката душа.

Най-важно от свойствата на душата съгласно Писанието се явява подобие на човека със Съществуото на Бога. Човешката природа, създадена по образ и подобие, в най-висша степен превъзхожда природата на всички други същества, които Бог е сътворил.

На нито един от етапите на целия творчески процес Бог не е изразил такава удовлетвореност както единствено при създаването на човека, което по удивителен начин е станало не под формата на повеление, както това е било с другите твари: Той заповяда и всичко се яви. (Пс. 32:9). И мястото за обитаване от човека е възникнало не по повеление, но насади Господ Бог рай в Едем, на изток (Бит. 2:8). Най-характерният признак, който Бог вдъхнал в душата на човека, е нейното подобие с Твореца — а това означава, че душата се явява вместилище на Божествени свойства. Именно това ни е открил с възплъщението Си Бог Слово, наричайки ни приятели и братя, наследници на Неговия Отец и Негови собствени сънаследници.

Какво друго е по-висше и по-значително от факта, че човекът по ипостас е причастник на Божественото родство? Съгласно свети апостол Петър, Бог ни е дарил такива блага, в които желаят да надникнат Ангелите (1 Петр. 1:12).

По учението на нашите богоносни отци, силите на душата са четири: воля, разсъдък, мъжество и справедливост.

Те се раждат в така наречената тричастност на душата, а именно: в разумната част, в раздразнителната и в пожелателната.

Волята е заета да привежда в движение раздразнителната част, разсъдъка или разума, да подбужда към правилно съждение и трезвение разумната част. Справедливостта направлява пожелателната част на душата към добродетелите и към Бога.

И накрая, мъжеството поддържа петте сетива в техните

8 Какво значи да се съзерцава Богът?

Съзерцанието на Бога не принадлежи към осезателната част и дори не може да се намира в областта на обичайното човешко зрение, но е ипостасно единство и връзка на тварното създание с нетварното битие на Бога — но не с природата или естеството, а с Божествените енергии, в съответствие с това доколко може да вмести преживяващият съзерцанието.

Когато Моисей помолил Бог да му се покаже как изглежда, чул, че това е невъзможно и поради това могъл да съзре само изотзад (Изм. 33:23) на Бога, тоест Божествените енергии и свойства.

Пребиваващият в съзерцание на Бога свидетелства, че между тварното и нетварното няма никакво подобие, и че „да се изрази Бога е невъзможно, а да се проумее е още по-невъзможно“. (Св. Григорий Богослов)

9 Кой е дяволът и как действа?

От Свещеното Писание узнаваме, че дяволът е падналият Денница. За него Господ ни казва така: видях сатаната, как падна от небето като светкавица (Лук. 10:18).

Той, сатаната, е повелител, началник на чина на падналите от небето ангели, които, решавайки да се възбунтуват против Божествената воля, претърпели поражение и автоматично отпаднали от своето достойнство и положение. Едновременно с това изгубили и изумителната красота на облика си, превръщайки се в мерзки чудовища, самото спомняне за които е ненавистно. На дяволското същество е чуждо всичко добро, хубаво, праведно, просто, разумно и истинно. Някога носител на светлината, на правдата, на любовта и светостта, Денница със своето неподчинение пред Бога мигновено се е превърнал в оръдие на абсолютния мрак, ненавист, лъжа, на свършеното зло и на всичко, което поражда погибелно тление

и смърт. Той станал и завинаги ще остане мрак, лъжа и погибел, и целта му е да противостои на всичко, което е от Бога, на този, за когото Бог се грижи, и особено на човека. Той, дяволът, станал и завинаги ще остане наследник на смъртта и обитател на ада, имайки за своя главна цел да прелъсти и увлече на своя страна онези, които успее. Човекът, който се стреми към единение с Бога, е негова главна мишена. Дяволът не може да се примири с това, да вижда как човекът се издига все по-нагоре и превъзхожда достойнството, което е имал преди грехопадението, поради което и яростно пуска стрелите си в него. Дяволът е бил и преднамерено остава човекоубиец. Сам бидейки лъжа, коварство и злоба, той не се явява открито, но възбужда ума и чувствата с помощта на предстани и коварни уловки с цел да въведе в заблуждение мислите и волята, и да застави разума да се съгласи, и по такъв начин да улови жертвата с обичайното си вероломство, лицемерие и хитрост. Врагът знае, че човекът живее и действа основно с чувства и усещания, затова и раздразва чувствата, използвайки на пръв поглед благовидни предлози, за да изтригне по такъв начин съгласие от човека. Както виждате, дяволът представя всичко като жизнена необходимост. Така става както в материалния, така и в духовния свят. Ако човек е свободен от страсти и лоши привички, тогава той лесно може да се избави от посегателствата и борбите с дявола. Но ако е техен пленник, тогава го чака жестока и мъчителна борба. Но все пак може да се противостои на дявола в съюз с благодатта, съпребиваваща в нас, и на основата на нашето предназначение и спазване на божествените заповеди. Истинно и вярно ни съветва апостолът: опълчете се против дявола и той ще побегне от вас. (1 Иак. 4:7) и още: Ако гневът на началника избухне върху тебе, не напушай мястото

си (Екл. 10:4). Дяволът, като няма власт направо или с чувствен образ да въздейства на човека, го безпокои само посредством въображения и картини, които предлагат на мисления екран, и чрез образи, възникващи в ума. В този случай човек сам решава да приеме ли предложението (прилога), или да го отхвърли. Така основно действа дяволът на човека, но какво ще стане по-нататък, зависи от самия човек: ще се поддаде ли, или ще противостои. Нашият най-непосредствен начин да се защитим и да противостоим на дявола е да призоваваме Бога (в молитва), а така също и да си напомняме за нашата цел и предназначение. Господ, когато е бил в пустинята, ни е показал нагледно как трябва да се борим с врага и с всичко, което му съдейства. Дяволът не е надарен с прозорливост и дори не знае за какво мисли човекът, но по движението на усещанията прави извод, в съответствие с който възбужда нашите чувства и членове със страстни помисли. Когато види, че човек е разположен към някакъв предмет или идея, образите на които сам е предложил на неговото въображение, дяволът разбира, че именно това желае човекът и че чувства влечение към това. Веднага се намират и подходящи причини, и жертвата попада в неговия плен. Дяволското естество е подобно на естеството на ума. Той е бистър, неуморен, жесток, не се нуждае от сън, постоянен е в лукавството и злобата, може за един миг да се превръща и да приема всякакъв образ или вид, ако това способства за постигането на коварната му цел. Дяволът се премества във всяко пространство с огромна скорост и използва всякакви средства с главната цел да възпрепятства изпълнението на Божията воля.

(следва продължение)

Старецът Иосиф Ватопедски

• ДЕТСКИ СВЯТ •

РАЗГОВОР С БОГ

Човекът прошепнал:
— Господи, поговори с мен.
И полските треви запели. Но човекът не чувал. Извикал тогава човекът:
— Господи, поговори с мен.
И гръм с мълния се плъзнали по небето. Но човекът не чувал. Огледал се човекът наоколо и казал:
— Господи, позволи ми да те видя.
И звездите ярко засияли. Но човекът не видял и това. Той отново извикал:
— Боже, покажи ми видение!
И пролетта родила нов живот... Но човекът и това не забелязал. Той заплакал отчаяно:
— Докосни ме, Господи и ми дай знак, че Си тук.
И Господ слязъл и се докоснал до човека. Но човекът прогонил пеперудата от рамото си и си тръгнал.

Превод: Десислава Шаркова
Източник: www.pravmladeji.org

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

29 МАЙ	† 5 Неделя след Пасха на Самарянката. Св. Александър, патр. Александрийски, мчца Теодосия девица. Гл. 4, утр. ев. 7, ап. Деян. 11:19–30 (с. 34), лит. ев. Ин. 4:5–42 (Тип. с. 466)
30 МАЙ	Преп. Исакий Далматски. Св. Емилиа
31 МАЙ	Св. ап. Ермий. Св. мчк Ермей
1 ЮНИ	Св. мчк Юстин Философ. Св. мчци Юстин и дружината му. Свщмчк Пир (Отдание на Преполовение) (Тип. с. 467)
2 ЮНИ	Св. Никифор изповедник, патр. Цариградски. Прпмчк Еразъм Охридски
3 ЮНИ	Св. мчк Лукилиан. Св. Маркелин. Преп. Итанасий Чудотворец
4 ЮНИ	Св. Митрофан, патр. Константинополски. Св. мчци Фронтасий, Северин и др. (Отдание на Неделя на Самарянката) (Тип. с. 468)

2016